Az elkövetővel szemben támasztott kártérítési igény

Spanyolország

Hogyan követelhetek kártérítést vagy egyéb jogorvoslatot/jóvátételt az elkövetőtől bírósági eljárás (büntetőeljárás) keretében, és kinek kell címezni a követelésemet?

A spanyol jogban az elszenvedett kárért járó kártérítés követelésére irányuló rendes eljárás a büntetőeljárás, amelynek keretében a polgári jogi felelősséget a büntetőjogi felelősséggel együtt vizsgálják. Ennek érdekében a helyi büntetőbíróság (*Juzgado de Instrucción*) felkínálja a sérelmet szenvedett félnek a polgári jogi igényérvényesítés lehetőségét, hogy e személy nyilatkozhasson arról, hogy a büntetőeljárás során kívánja-e igényét érvényesíteni, vagy pedig fenntartja annak jogát, hogy az elszenvedett sérelem miatt polgári eljárásban érvényesítse igényét.

Ha a sérelmet szenvedett fél úgy nyilatkozik, hogy a büntetőeljárásban kívánja igényét érvényesíteni, választhat, hogy az ügyész indítson-e a nevében polgári keresetet (ez történik akkor is, ha a fél nem jelöli meg preferenciáját), vagy személyen kíván-e eljárni (egy ügyvéd és a bírósági képviselő révén).

Ha a sérelmet szenvedett fél a büntetőeljáráson kívül kívánja kártérítési igényét érvényesíteni, meg kell indítania a polgári eljárást ezen eljárás szabályai szerint.

Következésképpen a sértett a kártérítési igényét érvényesítheti akár személyesen azon nyilatkozatában, amelyet az eljárásba magánfélként való belépésének lehetőségére irányuló felhívásakor kézhez vesz, vagy írásban nyilatkozhat az igényről, vagy pedig ügyvéd vagy bírósági képviselő révén. Ez az írásbeli képviselet nem elengedhetetlen: amennyiben arra nem kerül sor, az ügyész jár el mind a polgári, mind a büntetőeljárásban.

Ön a kérelem elkészítéséhez segítséget kaphat a bűncselekmények sértettjeit támogató irodáktól (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), amelyek megtalálhatók minden autonóm közösségben, csaknem valamennyi tartományi fővárosban és más városokban is; terrorista bűncselekmények esetében Ön a a Nemzeti Legfelsőbb Bíróság terrorizmus áldozatainak információs és támogató irodájától (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*) kaphat segítséget.

A büntetőeljárás mely szakaszában kell előterjesztenem a kérelmet?

A kérelmet az eljárás bármelyik szakaszában előterjesztheti, feltéve, hogy arra a szóbeli tárgyalást megelőzően sor kerül. Amint értesítik a sérelmet szenvedett fél létezéséről, a helyi büntetőbíróság felajánlja Önnek, hogy a nyomozási szakaszban terjessze elő a kérelmét.

Mire irányulhat a kérelmem, és hogyan kell előterjesztenem azt (fel kell-e tüntetnem a kár összértékét, és/vagy tételesen fel kell-e sorolni a veszteségeket, elmaradt hasznot és a kamatokat)?

A kérelemben meg kell határozni az okozott kárt – annak összegét –, és annak tartalmaznia kell az igényt alátámasztó vonatkozó számlákat és számításokat, amelyeket később bírósági szakértő fog megvizsgálni.

Létezik-e speciális formanyomtatvány az ilyen kérelmekhez?

Nem.

Milyen bizonyítékokkal kell alátámasztanom a követelésemet?

Kártérítési követelésének alátámasztása érdekében csatolnia kell a követelést alátámasztó vonatkozó számlákat és számításokat. Amennyiben költségmentességért folyamodott, szükséges, hogy a jövedelmére és vagyonára vonatkozóan bizonyítékot bocsásson rendelkezésre.

Kell-e a bírósági illetéket fizetnem, vagy kapcsolódnak-e egyéb költségek a kérelemhez?

Nem.

Részesülhetek-e költségmentességben az eljárás előtt és/vagy az eljárás folyamán? Akkor is, ha nem abban az országban élek, ahol az eljárás zajlik?

Amennyiben sértettként nyújt be kérelmet, a hatóságokkal és tisztviselőkkel való első kapcsolatfelvételtől kezdve Önt megilleti az a jog, hogy jogi tanácsadás és védelem igénybevétele érdekében tájékoztatást kapjon az eljárásról és adott esetben azokról a feltételekről, amelyek mellett az említettek ingyenesen igénybe vehetők. A bűncselekmények sértettjeit támogató irodák ugyancsak rendelkezésére bocsáthatják ezt a tájékoztatást.

Amennyiben sértettként nyújt be kérelmet, annál a tisztviselőnél vagy hatóságnál kérheti a költségmentességre való jogosultságának elismerését, amely tájékoztatást nyújtott Önnek jogi tanácsadás és védelem igénybevétele érdekében az eljárásról, és adott esetben azokról a feltételekről, amelyek mellett az említettek ingyenesen igénybe vehetők. A tisztviselő vagy hatóság ezt a rendelkezésre bocsátott dokumentációval együtt továbbítja az érintett ügyvédi kamarának.

Kérelmét a bűncselekmények sértettjeit támogató irodáknál is előterjesztheti, amely azt továbbítja az érintett ügyvédi kamarának.

Amennyiben sértettként nyújt be kérelmet, általában igénybe veheti azokat a jogi útmutatási szolgáltatásokat, amelyek valamennyi állampolgár számára tájékoztatást nyújtanak a jogszabályokról. Ezek a szolgáltatásokat valamennyi jogterületen az ügyvédi kamarák szervezik.

A velük való kapcsolatfelvételhez ki kell tölteni egy bíróságokon, az Igazságügyi Minisztériumnál vagy más állami hivataloknál rendelkezésre álló formanyomtatványt, és bizonyítania kell, hogy a megélhetéshez szükséges erőforrásai elégtelenek. Amennyiben a büntetőeljárás még nem indult meg, kérelmét az érintett bíróság illetékességi területéhez vagy ahhoz a területhez tartozó ügyvédi kamarához kell benyújtania, ahol Ön tartózkodik. Amennyiben a büntetőeljárás már megindult, Önt bármikor megilleti a költségmentesség, feltéve hogy sértettként személyesen jár el az eljárás során.

Amennyiben Ön nemi alapú erőszakkal kapcsolatos bűncselekmény sértettje, nem kell először azt bizonyítania, hogy a megélhetéshez szükséges erőforrásai elégtelenek.

Amennyiben Ön terrorizmus áldozata, ugyancsak költségmentességben részesülhet.

Bűncselekmény sértettjeként költségmentességet kérhet Spanyolországban, ha valamelyik uniós tagállam állampolgára, és igazolja, hogy az erőforrásai elégtelenek.

Önnek a költségmentességhez való jogát elismerik, és a segítséget azonnal a rendelkezésére bocsátják – tekintet nélkül az eljárás megindításához szükséges erőforrásainak fennállására –, amennyiben nemi alapú erőszakkal kapcsolatos bűncselekmény, terrorizmus vagy emberkereskedelem sértettje bármely olyan eljárásban, amely az Ön sértetti státuszával kapcsolatos, abból ered vagy annak eredménye, vagy ha Ön kiskorú gyermek, értelmi fogyatékossággal rendelkezik, vagy mentális betegségben szenved, amennyiben Ön bántalmazás sértettje.

Ez a jog megilleti bármilyen típusú támogatás kedvezményezettjeit is a sértett halála után, amennyiben a cselekményeknek nem voltak részesei.

A költségmentesség megítélése során a panasz vagy kérelem előterjesztésekor vagy a büntetőeljárás megindításakor Önt kérelmezőként valamennyi feltüntetett bűncselekmény sértettjének tekintik, és Önnek ez a státusza mindaddig fennmarad, ameddig a büntetőeljárás tart, vagy ha az eljárás lezárását követően bűnösséget megállapító ítéletet hoznak.
A költségmentességhez való jog elenyészik, ha a felmentő ítélet jogerőre emelkedik, illetve a bűncselekmény bizonyítottságának hiánya miatt az eljárás ideiglenes felfüggesztését vagy megszüntetését követően, mely esetben nem kell az addig igénybe vett kedvezmények költségeit visszafizetni.
Az olyan különböző eljárásokban, amelyek az Ön azonosított bűncselekményekkel kapcsolatos sértetti státusza miatt indultak, és különösen a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos eljárásokban, Önt ugyanannak az ügyvédnek kell képviselnie, feltéve, hogy az Ön védelemhez való joga ezáltal megfelelően biztosított.
Ön akkor jogosult költségmentességre, ha az éves bevétele és egy családi egységre eső bevétele nem haladja meg:
A kérelem benyújtása idején hatályos, többcélú, költségvetésből származó ellátások jövedelemindexének (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiple*s – IPREM) kétszeresét, amennyiben a kérdéses személyek nem tagjai egyetlen családi egységnek sem. Az IPREM egy évente meghatározott index, amelyet bizonyos juttatások összegének vagy bizonyos juttatásokhoz, jogosultságokhoz vagy közszolgáltatásokhoz való hozzáférés küszöbértékének meghatározásához használnak.
A kérelem benyújtása idején hatályos IPREM két és félszeresét, amennyiben a kérdéses személyek tagjai valamelyik típusú, négy főnél kisebb családi egységnek.
Az IPREM háromszorosát, amennyiben a kérdéses családi egységek négy- vagy többtagúak.
Amennyiben Önnek sértettként költségmentességet ítélnek meg, az alábbi költségeket nem kell megtérítenie:
Előzetes jogi tanácsadás.
Ügyvédi és bírósági képviselői díjak.
Hirdetéseknek a hivatalos újságokban történő közzététele miatt felmerülő költségeit.
Bizonyos fellebbezések előterjesztéséhez szükséges biztosítékokat.
Szakértői díjakat.
Emellett Önt 80%-os díjcsökkentés illeti meg a közjegyzői okiratok, valamint az ingatlan- és kereskedelmi nyilvántartások tanúsítványainak díjából.

Melyek azok az esetek, amikor a büntetőbíróság nem fogadja be, vagy elutasítja a kérelmemet?

Erőszakos bűncselekmények és szexuális bűncselekmények esetében a bíróságnak általában értékelnie kell, hogy fennáll-e szándékos erőszakos bűncselekmény vagy szexuális bűncselekmény, és ezt meg kell állapítania a büntetőeljárást befejező bírósági határozatban. Ebben a büntetőeljárásban hozott jogerős bírósági határozatban egyértelműen meg kell határozni a bűncselekmény és a sérülés, egészségkárosodás vagy adott esetben halál között fennálló okozati összefüggést.
Emellett az is lehetséges, hogy a büntetőeljárást befejező bírósági határozat elrendeli az eljárás ideiglenes felfüggesztését vagy az eljárás megszüntetését.
A büntetőügyekkel kapcsolatos spanyol jogszabályok alapján az eljárás ideiglenes felfüggesztésének akkor van helye, ha a bírósági ügyhöz vezető bűncselekmény elkövetése nem megfelelően bizonyított, vagy arra a következtetésre jutnak, hogy a bűncselekményt elkövették, azonban nem állnak fenn elégséges okok ahhoz, hogy meghatározott személyt vagy személyeket vádoljanak meg tettesként, társtettesként vagy részesként.
Az eljárás megszüntetésének akkor van helye, ha nem áll fenn észszerű bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a bírósági ügyhöz vezető cselekményt elkövették, vagy ha a cselekmény nem minősül bűncselekménynek, vagy ha kizárt azoknak a büntetőjogi felelősségre vonása, akiket tettesként, társtettesként vagy részesként eljárás alá vontak.
Terrorista bűncselekmények esetében általában szükséges, hogy a bíróság értékelje, hogy fennáll-e a polgári jogi felelősség a megfelelő jogszabályok által meghatározott cselekményekért és károkért. A terrorizmusra vonatkozó spanyol jogszabályok által elismert támogatás és juttatások megítélése megfelel az erőszakos bűncselekmények áldozatainak kártalanításáról szóló európai egyezmény által meghatározott kártérítési alapelveknek.

Fellebbezhetek-e az ilyen határozattal szemben, vagy rendelkezésemre áll-e egyéb jogorvoslati/jóvátételi lehetőség?

Amennyiben a nyomozási bíró (a bíróságnál vagy bírói szervnél) úgy dönt, hogy megszünteti az eljárást – elrendeli a megszüntetést –, a sértett fellebbezhet, amennyiben személyesen részt vett az eljárásban és az magánvádas eljárás.
A büntetőügyekkel kapcsolatos spanyol jogszabályok alapján az eljárás ideiglenes felfüggesztésének akkor van helye, ha a bírósági ügyhöz vezető bűncselekmény elkövetése nem megfelelően bizonyított, vagy arra a következtetésre jutnak, hogy a bűncselekményt elkövették, azonban nem állnak fenn elégséges okok ahhoz, hogy meghatározott személyt vagy személyeket vádoljanak meg tettesként, társtettesként vagy részesként.
Az eljárás megszüntetésének akkor van helye, ha nem áll fenn észszerű bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a bírósági ügyhöz vezető cselekményt elkövették, vagy ha a cselekmény nem minősül bűncselekménynek, vagy ha kizárt azoknak a büntetőjogi felelősségre vonása, akiket tettesként, társtettesként vagy részesként eljárás alá vontak.
Erőszakos bűncselekmények és szexuális bűncselekmények esetében az olyan, büntetőeljárást befejező bírósági határozatra, amely ellen további jogorvoslatnak nincs helye, általában a törvényben meghatározott különböző típusú támogatások igénylése érdekében van szükség. Ennek érdekében a büntetőeljárásban hozott végső határozat ellen az e döntésben meghatározottak szerint, meghatározott határidőn belül és fellebbezés előterjesztése útján van helye fellebbezésnek.

Ha a bíróság megítélte számomra a kártérítést, hogyan biztosíthatom, hogy az az elkövetővel szemben végrehajtásra is kerüljön, és milyen segítséget kaphatok ennek biztosítása érdekében?

Amennyiben az elkövető részleges fizetésképtelensége megállapításra kerül, a támogatást részben vagy egészben az állam fizeti.
Az állam lesz az Ön jogainak jogutódja a bűncselekményért polgári jogi felelősséggel tartozó féllel szemben azon ideiglenes vagy végleges támogatás teljes összegének erejéig, amelyet Önnek sértettként vagy kedvezményezettként megítélnek.

Az állam a bűncselekményért polgári jogi felelősséggel tartozó féllel szemben behajtás iránti keresetet indíthat a megítélt támogatás teljes vagy részleges megtérítése érdekében.
A behajtást adott esetben közigazgatási végrehajtási eljárás keretében hajtják végre, és annak többek között az alábbi esetekben van helye:
Amennyiben a jogerős bírósági határozat megállapítja a bűncselekmény hiányát.
Amennyiben a támogatás megfizetését követően Ön sértettként vagy kedvezményezettként bármilyen jogalapon a támogatás megítélését követő három éven belül az elszenvedett károkért teljes vagy részleges megtérítésben részesül.
Amennyiben a támogatást valótlan vagy szándékosan hiányos információ nyújtása alapján vagy bármilyen más csalárd módon, illetve olyan körülmények szándékos elhallgatása alapján szerezték meg, amelyek az igényelt támogatás elutasításához vagy csökkentéséhez vezettek volna.
Ha az ítéletben megítélt kártérítés kevesebb, mint az ideiglenes támogatás.

Ezt a keresetet az államnak a folyamatban lévő büntető- vagy polgári eljárásban való részvételével bírálják el tekintet nélkül a polgári keresetre, amelyet az ügyész terjeszthet elő.
A sértetteket a bűncselekmények sértettjeit támogató irodák, terrorista bűncselekmények esetében pedig a Nemzeti Legfelsőbb Bíróság terrorizmus áldozatainak információs és támogató irodája révén segíthetik bármilyen olyan információ megadásával, amelyre nekik ezen ügyekkel kapcsolatban bűncselekmény sértettjeiként szükségük lehet.
A bűncselekmények sértettjeit támogató irodák tájékoztatást nyújtanak arról az Önt sértettként megillető lehetőségről, hogy a börtönbüntetés felügyeletében részt vegyen, és minden szükséges segítségnyújtási tevékenységet elvégeznek annak érdekében, hogy Ön gyakorolhassa a törvényben biztosított jogait.
Amennyiben Ön terrorizmus áldozata, a Nemzeti Legfelsőbb Bíróság terrorizmus áldozatainak információs és támogató irodája nyújt Önnek tájékoztatást azokról az információs csatornákról, amelyekre Önnek szüksége van ahhoz, hogy mindent megtudjon a börtönbüntetés végrehajtásáról egészen addig, amíg a büntetést le nem töltötték, különös tekintettel azokra az esetekre, amelyekben kedvezményeknek vagy az elítélt szabadlábra helyezésének van helye.
Emellett a kártérítési ügyek elbírálásának keretében Önnek sértettként tájékoztatást nyújt a jogerős ítéletekre, a polgári jogi felelősség érvényesítését elutasító végzésekre és a törvényben meghatározott támogatás elbírálásához szükséges egyéb dokumentumokra vonatkozó igazolások megszerzéséről.
Utolsó frissítés: 17/01/2024
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.